

Biblická hodina-10.06.2021

Začiatočná pieseň: Chválospev č. 318: „Prenechaj cesty, ciele, s dôverou Pánovi...

Modlitba: Všemohúci Pane, Bože náš!

Zmiluj sa nad nami Pane! Zmiluj sa nad nami a daruj nám pravú vieru Svojím Duchom Svätým, ktorý stojí pri nás a podporuje nás zo všetkých strán. Zmiluj sa nad nami a pod' so svetlom Tvojho Slova, zasviet' nám, aby sme vyznali, že niet iného Boha, niet iného Krista okrem nášho Pána, Ktorý niesol naše hriechy a dal za nás svoj život.

Zmiluj sa nad nami, keď ku koncu týždňa pred Tebou skloníme hlavy a vyznávame tiež, že žijeme z Tvojej milosti. Ako ľudia nemáme inú cestu ako schopnosť vyznávať svoje hriechy a prosiť Ťa, aby si nám odpustil v mene nášho Pána, Ježiša Krista. Prosíme Ťa, vytvor v nás dnes čisté srdce, aby sme mohli milovať všetkých, s ktorými patríme do jedného spoločenstva. Obdaruj nás čistým srdcom, aby sme Ťa mohli milovať, ktorý si po celú dobu nášho života zdrojom pokoja a jednoty.

Zmiluj sa nad nami, buď prítomný, otvor naše uši, mysle a ústa, aby sme Ťa dnes počuli, lebo chceme Ťa chváliť a oslavovať. Modlíme sa za všetkých bratov a sestry. Ty požehnaj našu spolupatričnosť. Pre Pána Ježiša Krista, vyslyš nás. Amen.

Biblický text: Kniha Sudcov 18,11-31

„¹¹ Nato sa z rodu Dánovcov z Corey a Eštaólu vydalo do boja šesťsto ozbrojených mužov. ¹² Vystúpili hore a utáborili sa v Kirjat-Jearíme v Judsku. Preto sa to miesto dodnes volá Machane-Dán; leží za Kirjat-Jearímom. ¹³ Odtiaľ tiahli cez Efrajimské pohorie a prišli k Michovmu domu. ¹⁴ Vtedy prehovorilo tých päť mužov, čo šli do lajišského kraja na výzvedy. Povedali svojim bratom: „Či viete, že v týchto domoch je efód a domáci bohovia, tesaná a uliata modla? Teraz uvážte, čo urobíte.“ ¹⁵ Odbočili ta, prišli k domu mladého Léviovca, k Michovmu domu a pozdravili ho. ¹⁶ Šesťsto ozbrojených Dánovcov zostalo stáť pred bránou. ¹⁷ Tí piati muži, čo prišli do kraja ako výzvedači, vošli dnu, vzali tesanú sochu, efód, domácich bohov i liatu modlu. Kňaz stál pred bránou a oproti nemu šesťsto ozbrojených mužov. ¹⁸ Keď tamtí vnikli do Michovho domu a brali tesanú sochu, efód, domácich bohov a liatu modlu, kňaz sa ich spýtal: „Čo to robíte?“ ¹⁹ Odpovedali mu: „Mlč! Bud' ticho a pod' s nami; bud' nám otcom a kňazom. Je pre teba lepšie byť kňazom v dome jediného muža, než byť kňazom kmeňa a rodu v Izraeli?“ ²⁰ Kňazovi sa to zapáčilo. Vzal efód, domácich bohov, tesanú sochu a pripojil sa k ľudu. ²¹ Obrátili sa a odišli. Ženy, deti, stáda a vzácne veci dali dopredu. ²² Boli už d'aleko od Michovho domu, keď boli

pozvolávaní muži z domov susediacich s Michovým domom a dohonili Dánovcov. ²³ Keď na nich volali, Dánovci sa obrátili a pýtali sa Michu: „Čo sa ti stalo, že si pozvolával svojich ľudí?“ ²⁴ „Vzali ste mojich bohov, ktorých som si zhotovil, ako aj kňaza. Vy odchádzate a čo zostáva mne? A pritom sa ešte spytujete: „Čo sa ti stalo?““ ²⁵ Dánovci mu povedali: „Nech ťa už nepočujeme, inak by vás rozhnevaní ľudia mohli napadnúť a prišiel by si o život ty sám i tvoji domáci.“ ²⁶ Dánovci odišli svojou cestou. Keď Micha videl, že sú silnejší než on, obrátil sa a šiel domov. ²⁷ Oni však vzali so sebou to, čo si Micha zhotovil, ako aj jeho kňaza a šli proti Lajišu, proti pokojnému a dôverčivému ľudu. Pobili ho mečom a mesto podpálili. ²⁸ Nebolo nikoho, kto by ich bol zachránil, lebo mesto bolo ďaleko od Sidonu a nemalo s nikým zmluvu o pomoci. Ležalo totiž v údolí Bét-Rechób. Dánovci znova vybudovali mesto a osídlili ho. ²⁹ Mestu dali meno Dán podľa mena svojho praotca Dána, ktorý sa narodil Izraelovi. Pôvodne sa však volalo Lajiš. ³⁰ Dánovci si postavili tesanú modlu. Jonatán, syn Mojžišovho syna Geršóma, a jeho potomkovia boli kňazmi v kmeni Dánovcov až dovtedy, keď obyvatelia krajiny museli odísť do zajatia. ³¹ Umiestnili tam tesanú modlu, ktorú zhotovil Micha, a zostala tam, kým stál Boží dom v Šíle.“

Milí bratia a milé sestry!

Kmeň Dánovcov získal svoje panstvo v strednej Palestíne. Samsonov príbeh sa odohráva na pôvodnom území kmeňa Dánovcov. Časť kmeňa v nich nemohla pre Filištíncov ovládnuť zem, ktorá im patrila, a tak odišli na sever a hľadali úrodnú pôdu. Mesto Lajiš sa považovalo za vhodné, aby sa tam usadili. Už skôr sme čítali, že keď šli vyzvedat' túto oblasť, strávili noc v Michovom dome. Na základe jeho prejavu spoznali betlehemskeho Léviovca a dozvedeli sa od neho, že je kňazom svätej Michovej. Požiadali ho o proroctvo a požehnanie, ktoré sa im nakoniec dostalo. Kňaz ich poslal v pokoji a povedal im, že Pán sa o nich stará.

Sud 18,6: „⁶ **Kňaz im povedal: „Chod'te v pokoji! Cesta, ktorou idete, je pod Hospodinovým dohl'adom.“**

Pre kmeň Dánovcov bolo charakteristické, že to boli veľmi odvážni a nerozvážni ľudia. V 5. Mojžišovej knihe sú charakterizovaní nasledovne: „²² O Dánovi povedal: „Dán je mladé levíča, ktoré vyskočí z Bášanu.“ Podľa vyznania jedenásteho verša bol počet tých, ktorí hľadali novú vlasť, 600 mužov, 600 ozbrojených mužov a ich rodinní príslušníci. V Starom zákone bolo zvykom uvádzať iba počet mužov. Samozrejme počet žien a detí, ktoré im patrilo, bol oveľa väčší. Podľa údajov zo sčítania ľudu má kmeň Dánovcov približne 600 000 mužov.

Oblasť Lajiš sa považovala za vhodnú a v tejto oblasti sa utáborili. Miestom zhromaždenia bol Kirjat-Jearím. Tu sa začala expanzia na sever. Mocenskými vplyvmi sa dostali až k svätyni Micha. Päť mužov, ktorí tam prenocovali, upriamili pozornosť ostatných na skutočnosť, že na tomto mieste dostali proroctvo. Niektorí z mužov sa slušne pozdravili a iní dovtedy vyplienili zariadenie svätyně. Z predchádzajúcich kapitol vieme, že svätýňa bola postavená z ukradnutých a prekliatych peňazí, ktoré Micha ukradol od vlastnej matky. Postavila ho preto, lebo ich chcela použiť na niečo posvätné, čo by Pán neodsúdil. Z toho tiež vidíme, že hriech plodí hriech.

Micha však zo živého Boha vytvoril modlu. Chcel vlastniť Pána a neposlúchať Ho. Pán nemôže byť zamknutý, vyliaty z našej vlastnej imaginárnej formy, kontrolovaný a usmerňovaný. To všetko má svoje následky. S Pánom sa nedá manipulovať. Nemám s Ním hýbať, ale nechať Ho, nech ma použije i dnes. Tak sa stal hnutelný idol a korisť plná vzácneho zlata korisťou. Kňaza zároveň presvedčili, aby s nimi putoval a sľubovali mu vyšší príjem. Keď si Micha všimol, že jeho svätýňa, ktorá bola pre neho vzácna, bola vykradnutá, jeho modly boli odobraté, pre prevahu zlodejov bol ohromený a ustúpil. Nemohol ich ani obviňovať. Léviovec bez problémov odchádza od Míchy, pretože nebol služobníkom Pánovým, ale služobníkom človeka. Ale aj v tomto prípade je príčinou jeho nevery a nevďačnosti vyšší príjem. Zákony zmluvy zakazujú výrobu a uctievanie modly. V Druhom Božom prikázaní o tom čítame: „**Neurobíš si modlu ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať ani im slúžiť, lebo ja som Hospodin, tvoj Boh, Boh žiarlivý,...**”(II Mojž 20,4-5)

Nakoniec ozbrojení muži z kmeňa Dánovcov vyvraždia pokojných obyvateľov Lajiš, obsadia mesto a pomenujú ho mesto Dan. Práve tu je z prekliatych peňazí postavená ukradnutá svätýňa vo vyhladenej oblasti, ktorej kňazstvo síce sa dá genealogicky odvodiť až od Mojžiša, napriek tomu uctieva Boha, ako chce a nie podľa HOSPODINOVHO príkazu. Falošné uctievanie Izraela na severnom území dlho trvalo neskôr tu bola postavená socha zlatého teľaťa. Na začiatku Michovho príbehu je popísaný hlavný problém tohto veku, ktorý bude neskôr spomenutý ako základný problém: „V tom čase v Izraeli nebolo kráľa a každý robil, čo uznal za správne.”(Sud 17,6) Svojevoľné vládnutie človeka nevedie k dobru ani vtedy, ani dnes. Ľudia vyvolení Bohom, kým neprídu na to, že iba Pán je ich Kráľom, sú uzamknutí od duchovne zdravého života. Ale zmienkou o zajatí má na mysli skutočnosť, že Pán to z dlhodobého hľadiska nedovolil. Iba skutočná a spravodlivá úcta k Pánovi môže udržať ľud. Uctievanie by malo byť opatrné pred modlárstvom. Boh je Duch a tí, ktorí Ho uctievali, sa musia klaňať v duchu a v pravde. Micha si urobil z Boha modlu a túto sochu

stále používal kmeň Dánovcov. Chce vlastniť Pána a neposlúchať Ho. Pán nemôže byť zamknutý, vyliaty z našej vlastnej imaginárnej formy, kontrolovaný a usmerňovaný. To všetko má svoje následky. S Pánom sa nedá manipulovať. Drahí bratia a milé sestry! Nechcime s Ním hýbať, ale nechajme Ho, nech nás použije i dnes.

Skutočné uctievanie je to, na čom stojí alebo padá život Božích vyvolených ľudí. Od toho závisí budúcnosť našej cirkvi, ale závisí to aj od môjho osobného života, pretože naše telo je chrámom Ducha Svätého. Mojou vďačnosťou jedine Bohu môže byť to, ako žijem svoj život, aké je moje každodenné uctievanie. Amen.

Biblický text: *Kniha Skutkov apoštolov 19,23-40*

„²³ V tom čase vznikla nemalá vzburá pre toto učenie. ²⁴ Istý zlatník menom Demeter vyrábala strieborné Artemidine chrámiky a tým umožňoval remeselníkom nemalý zárobok. ²⁵ Raz týchto remeselníkov a robotníkov, ktorí pri tom pracovali, zhromaždil a povedal im: „Muži, viete, že svoj blahobyt máme z tohto remesla, ²⁶ a vidíte a počujete aj to, že tento Pavol presvedčil a zvedol značný zástup nielen v Efeze, ale takmer po celej Ázii. Hovorí, že bohovia urobili ľudskými rukami nie sú bohmi. ²⁷ Takto nám nielen hrozí nebezpečenstvo, že naše remeslo stratí vážnosť, ale ani chrám veľkej bohyně Artemis si nebudú vážiť a ešte sa začne rúcať veľba tej, ktorú uctieva celá Ázia i celý svet.“ ²⁸ Keď to počuli, vzbĺkli hnevom a kričali: „Veľká je efezská Artemis!“ ²⁹ V celom meste zavládol zmätok, spoločne sa hrnuli do divadla a strhli so sebou aj Pavlových spoločníkov, Macedónčanov Gája a Aristarcha. ³⁰ Pavol chcel ísť medzi ľud, ale učeníci mu to nedovolili. ³¹ Aj niektorí aziarchovia, ktorí boli jeho priateľmi, mu poslali odkaz s prosbou, aby nešiel do divadla. ³² Každý vykrikoval niečo iné, lebo v zhromaždení panoval dokonalý zmätok a viacerí ani nevedeli, prečo sa tam zišli. ³³ Tu naviedli zo zástupu akéhosi Alexandra a Židia ho potisli dopredu. Alexander si pokynom ruky vyžiadal ticho a chcel ľudu povedať obrannú reč. ³⁴ No keď zistili, že je to Žid, všetci jednohlasne asi dve hodiny kričali: „Veľká je efezská Artemis!“ ³⁵ Keď mestský pisár upokojil zástup, povedal: „Muži, Efezania, kto by nevedel, že mesto Efez je strážcom chrámu veľkej Artemis a jej obrazu, ktorý padol z neba? ³⁶ Keďže to naozaj nemožno poprieť, musíte sa upokojiť a nesmiete nič robiť unáhlene. ³⁷ Priviedli ste totiž týchto mužov, hoci sa nedopustili svätokrádeže a ani sa nerúhali našej bohyni. ³⁸ Ak teda Demeter a s ním spojení remeselníci vznášajú proti niekomu žalobu, tým sa zaoberajú verejné súdy a na to sú prokonzuli. Nech žalujú tam. ³⁹ Ak si ešte niečo žiadate, vyrieši sa to na zákonom zhromaždení. ⁴⁰ Vedť nám hrozí nebezpečenstvo, že za dnešok nás obvinia zo vzbury, lebo nemáme ako vysvetliť túto vzburu.“ Po tých slovách rozpustil zhromaždenie.“

Milí bratia a milé sestry!

Efez bol hlavným mestom provincie Ázia približne s dvestotisíc obyvateľmi. Toto mesto bolo centrom pohanských náboženstiev. Je centrom sily a moci. Z náboženského a duchovného hľadiska to bolo prvé. Veľký dôraz sa kládol na mágiu, rozvinul sa amuletový

priemysel, mohli si kúpiť predmety potrebné k mágii a ohľadom tejto témy dokonca mali obrovskú literatúru.

Medzi významné miesta v Efeze patrila Artemidin chrám alebo Dianin chrám. Podlahová plocha kostola bola väčšia ako katedrála v Kolíne nad Rýnom. O Dóme v Kolíne som priniesla pohľadnicu, aby sme videli, aké veľké to mohlo byť. Plocha Artemidinho chrámu: 150 stopäťdesiat metrov krát sedemdesiat metrov, ktorému viedlo 157 kusov stĺporadia. V strede bol oltár s obrazom Artemis vyrobený z čierneho dreva. Obrovská budova. Demetrius vytvoril zmenšenú kópiu tohto chrámu. Vyrobil ho zo striebra a predával. A zatiaľ čo ľudia chceli každodenne použiť tieto malé sochy, v súvislosti s Pavlovou službou musíme vidieť, že Jeho osobu použil Pán, aby otvoril oči Efezanom. A dodnes je to Pán, ktorý chce použiť človeka na šírenie evanjelia.

Pavol nebol na ošoh pre biznis s amuletmi. To vyvolalo nepokoje. Zorganizovala sa demonštrácia proti Pavlovi, ale v neobyčajnej forme, akoby volalo o pomoc na Artemis. Demeter v meste vyvolal nepokoje. Cesta Pána je skôr či neskôr konfrontovaná s falošnými bohmi. Pavol sa mohol presvedčiť o pravdivosti vlastných výrokov: „Hovorí, že bohovia urobení ľudskými rukami nie sú bohmi.”

Pre rozvíjajúcu sa ekonomiku falošnosti neprinieslo nič dobré. Každému ekonomickému zhoršeniu predchádza morálny úpadok. Evanjelium je konfrontované s touto ekonomickou silou a vidíme, že má oveľa väčšiu moc. Demeter mohol byť vplyvným mužom, ktorý okolo seba zhromažďoval veľa ľudí. Nepokoje v Efeze vznikli preto, lebo materiálne záujmy zlatníkov boli poškodené odstránením povery, a následne šírením kresťanstva. Protestujú proti odstráneniu povery väčšinou tí, ktorí z toho mali úžitok a ktorí mali úžitok z ľudí, ktorí sa prikláňajú k poverám.

Spolupracovníci apoštola Pavla boli Demetriom odvedení a išlo sa do divadla. Divadlo bolo v tom čase dejiskom národného zhromaždenia. Divadlo v Efeze malo 26 000 miest. Obrovská budova. Učeníci sa boja a bránia Pavlov život. Aristarchos pochádza zo Solúna (Skutky 20: 4), Gaius z Derbe. Aristarchos = podľa významu jeho mena: „vynikajúci vládca“. Je Pavlov verný spoločník a spolupracovník. Išlo mu o život. Zostáva s Pavlom aj po svojom pôsobení v Efeze. Sprevádza ho z Tróje do Jeruzalema (Skutky 20: 4). Bol s ním na mori (Skutky 27: 2) a tiež sa s ním delil o zajatie (Kol 4,10). Neskôr v Ríme utrpel mučenícku smrť. Pavlov život chránia jeho učeníci i vysokí svetskí priatelia. Do divadla nesmie vstúpiť. Pavol sa nesmel stať obeťou nálady davu. Židovskí členovia protestujúceho davu chcú využiť neprehľadnú situáciu, preto sa Alexandros ujíma vedenia ľudového zhromaždenia. Dav však nemá zmysel pre rozlíšenie medzi Izraelom a kresťanstvom, preto nesmie rozprávať: „*No ked'*

zistili, že je to Žid, všetci jednohlasne asi dve hodiny kričali: „Veľká je efezská Artemis!“ (34.)

Triezvi politici sklamali na chvíľu dav a potom úradník mesta nastolil poriadok. Vedenie mesta nepodporuje akciu davu proti Pavlovej misijnej práci. Jednotlivé sťažnosti Demetria a jeho spolupracovníkov nebolo možné označiť ako verejnú sťažnosť alebo trestný čin proti štátu.

Obvinení nevyhlúpili kostol, ako to v tom čase často bývalo, ani neurážali Artemis, takže skutočnosti nemožno ich stíhať. Spôsob riešenia ich sťažností existuje. Jedinou zákonnou cestou. Príslušný orgán rozpúšťa nezmyselné zhromaždenie. Mesto nemožno rušiť bezdôvodne. Úradníci mesta sú svedomití, spravodliví, zaujatí svojou zodpovednosťou. Máme pred sebou súdny orgán, ktorý môže v danom prípade podniknúť potrebné kroky.

Nestrannosť, priateľstvo, logické riešenie spoločne poskytnú bezplatnú cestu pre evanjelium. Dobrá správa o Ježišovi Kristovi mohla pokračovať v jeho víťaznom pochode. Evanjelium má svoju vlastnú moc. Nielen vtedy, ale aj dnes. Ježiš nás aj dnes hľadá, aby sme sa rozišli s našimi balvanmi. S tými, čo je pre nás dôležitejšie ako On sám. So všetkým od čoho očakávame riešenie. Používa nás všetkých, aby našiel správnych ľudí na šírenie evanjelia v našom prostredí. V liste Efezanom sme to čítali: *„Tomu však, ktorý pôsobením svojej moci v nás a nad to všetko môže urobiť omnoho viac, ako my prosíme alebo rozumieme, tomu sláva v cirkvi a v Kristovi Ježišovi po všetky pokolenia na veky vekov. Amen.”*(Ef 3,20,21.)

Modlitba: Všemohúci Pane, Bože náš! Ďakujeme Ti, Pane náš, za dar viery. Skutočnosť, že si si vybral náš život, a Tebe nie je ľahostajný, nás potešuje. Môžeme sa z času na čas spojiť ako Tvoje drahé deti. Ďakujeme, že sme pocítili Tvoju požehnanú ruku nad našimi životmi, že si vždy bol po našom boku v nepochopiteľných ťažkostiach a že sa pozeráš späť na zložitejšie obdobie. Vieme, že ako ľudia by sme neboli schopní bojovať so všetkým, čo si vyžiadalo náš pokoj. Ďakujeme, že Tvoja duša je vždy dušou sily. Je to Duch, ktorý zdvíha, ktorý pokračuje, ktorý posilňuje vieru a buduje dušu v nás. Zlom, prosíme, naše srdcia od všetkých druhov balvanov. Stále sed' na tróne našich srdc. Aj dnes ako kráľ vládni v našich životoch každý deň až do konca sveta. Modlíme sa za tu prítomné sestry, ich rodiny a susedky. Za všetkých, s ktorými sa stretávajú každý deň. Daj aby boli pevnosťou, soľou zeme a svetlom sveta v prostredí, kde si ich umiestnil. Modlíme sa za prítomnosť a budúcnosť našej cirkvi, za rast viery a za to, aby sme zakúsili Tvoje požehnanie. V mene Pána Ježiša Krista, prosíme, vypočuj nás. Amen. *Modlitba Pánova*

Požehnanie: „Ver v Pána Ježiša a budeš spasený ty aj tvoj dom.“ (Sk16,31)

Záverečná pieseň: Žalm č. 23: Hospodin je môj pastier milujúci...